

21. august 2020

EM2020/46

Hermed fremsættes følgende forslag til Inatsisartutbeslutning i henhold til § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en strategi, til FM 2021 som beskriver ekstraordinære tiltag og økonomiske og administrative rammer der i perioden frem til 2026 kan iværksættes for at øge andelen af unge mellem 16-25 år, der kommer i beskæftigelse eller i gang med en uddannelse.

(Medlem af Inatsisartut Múte B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Naalakkersuisut har udarbejdet Beskæftigelsesstrategi fra 2015 “Et trygt arbejdsmarked”. Strategien blev færdigudført i 2018, og der havde man til dels fokus på at få de unge under uddannelse og komme ud på arbejdsmarkedet. Evalueringen og tallene viste til dels en positiv udviklingⁱ, og var også udtryk for, hvor vigtigt det er at gøre en samlet indsats på arbejdsmarkedsområdet. I Evalueringen som Copenhagen Economics lavede for Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked, viste sig at højkonjunktur periode har en betydning for beskæftigelsesstrategiens virke, og derfor er det naturligt at i disse tider bruges til fornuftigt indsats, nemlig indsats for de unge.

Naalakkersuisut har ikke kun fokuseret på de positive resultater af strategien, men udtrykker et meget vigtigt arbejdsområde som bør startes op, nemlig aldergruppen 16 til 25-årige. Naalakkersuisut siger endvidere, at i denne tid hvor der er så stort et behov for arbejdskraften, er det vigtig at den største aldersgruppe i landet, de 16-25-årige, bliver ført igennem ud til arbejdsmarkedetⁱⁱ. Fra Inuit Ataqatigiit kunne vi ikke være mere enige. Og derfor stiller vi dette forslag om at yde en ekstraordinær indsats for, at de unge kan starte op på en uddannelse eller komme ud på arbejdsmarkedet.

Det vil være på sin plads, at de indsats som ifølge strategien allerede er igangsat og under udvikling fortsættes optimalt, men vi må debattere ift. hvilke andre ekstraordinære tiltag der skal gøres. I Grønlands Statistik er der for 2018 fremlagt oplysninger om de unge ift. uddannelse og arbejdsmarkedⁱⁱⁱ. Deri fremgår det, at 68% af de 16-25-årige, ialt 5.557 personer, er under uddannelse eller på arbejdsmarkedet, men at de resterende 32% ikke er gået i gang med en uddannelse eller er ude på arbejdsmarkedet. Til disse tal mangler der oplysninger om de som ikke er fyldt 16 år, eller som ikke er registrerede som arbejdssøgende.

Tallene viser desuden, at antallet af uddannede er dalende, men at der er en stigning af folk i arbejde. Som et land hvis målsætning det er at højne antallet af uddannede må vi bestræbe os på ikke at slække på denne målsætning, også under økonomiske opgangstider. Ift. indsats indenfor uddannelse mener jeg, at der er behov ekstraordinære tiltag.

Tallene viser også, hvor det er udfordringerne findes. Af oplysningerne fra Grønlands Statistik ved vi, hvilke steder der har brug for en indsats. Jeg mener, at disse indsats skal ske i et tæt samarbejde

med kommunerne. På den anden side er det nemt at få øje på, hvori arbejdspladserne via deres CSR-programmer kan være med i disse ekstraordinære indsatser.

Det er nødvendigt at indsamle kommunernes erfaringer ift. til dette arbejde med at få de unge i arbejde og uddannelse, således at vi kan bruge disse i det videre arbejde. Og ved indsatserne skal der peges på, hvorledes man bedst kan nærme sig de unge.

Der er brug for nytænkning også fra det politiske hold. Vi har Majoriaq institutioner som har en vejledende funktion, en funktion landet også har brug for. Men ulempen ved Majoriaq er, at målgruppen er bredt, som gør at vores indsatser specifikt for de unge bliver begrænset. Med det fakta vi har er, er vi nødt til at tænke i nye baner. Indsatser fra det offentlige bør være at etablere en produktionskole, hvor man tilbyder et undervisningsforløb til unge under 26 år som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse og som ikke udmiddelbart har forudsætning for at påbegynde en sådan uddannelse. Produktionskolen skal tilbyde læring gennem praktisk arbejde i skolernes værksteder kombineret med teori og almene fag tilrettelagt efter enkelte deltagers behov. Den måde at tilbyde de unge på vil styrke unges personlige udvikling og kompetencer, så det bliver klar til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller starte i beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Arbejdet med at give de unge de kompetencer som vi har brug for er vigtig, for det skal jo ikke være sådan, at vi skal uddanne vore unge i hvad som helst, men at de skal uddannes indenfor de fag som landet har brug for. Kun ved denne framgangsmåde kan vi opnå de bedste resultater. Og hvis vi skal gøre dette, må vi gøre det under den økonomiske opgangsperiode, og derved sikre at vore unge via denne ekstraordinære indsats kan få gode levevilkår og dermed bidrage til landets økonomi.

Jeg håber, at Inatsisartut må tage godt imod dette forslag.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Kommunerne og relevante departementer forventes inddraget i udarbejdelsen af strategien med en koordineret planlægning og de økonomiske konsekvenser anslås at udgøre 1 AC årsværk, hvilket svarer til 500.000 kr.

Strategien skal indeholde økonomiske og administrative beregninger på initiativerne, så der senere kan afsættes samlede bevillinger for implementeringen af den nationale handlingsplan.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv:

Ingen

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Når konkrete tiltag iværksættes på baggrund af strategien forventes dette at skabe forbedrede muligheder for unge med uddannelses- og beskæftigelsesudfordringer.

ⁱ Initiativerne i beskæftigelsesstrategien har siden da reduceret antallet af registrerede arbejdssøgende med 535-585 personer, reduceret antallet af matchgruppe 1-ledige med 335-375 personer og øget beskæftigelsen med 295-365 personer.

ⁱⁱ https://naalakkersuisut.gl/kl-GL/Naalakkersuisut/Pisut/2019/11/1311_beskaeftigelsesstrategi

ⁱⁱⁱ Grønlands statistik, Uddannelse og beskæftigelse for unge, 28 januar 2020